

Politik Bilim

“...tenhalık yerlerde ufak tefek çatışmalar” mı?

Aykut Göker

<http://www.inovasyon.org>; hagoker@ttmail.com

*“...Boş inançların bilime karşı bu son saldırısı orada ve o anda yenilgiye mahkûm edilmişti...
Şimdi tenhalık yerlerde ufak tefek çatışmalar oluyorsa da esas savaş bitmiştir.”*
(Isaac Asimov)

Başbakanın Kars’a hâkim bir noktaya dikilen heykele (‘put’ a) ve ardından içkiye (‘haram’ a) karşı açtığı savaşı tırmandırdığı günlerde, ben de Güney (Göneç) Hoca’nın **Bilim ve Sanat** dergisinde yazmış olduğu yazılarla ilgili bir tarama yapıyordum. Onun, unutulmaz, “*Adem Babamızın Göbeği*” (**Bilim ve Sanat**, Sayı. 47; Kasım, 1984) başlıklı yazısını görünce yeniden okudum. Güney Hoca o yazısında bilimin dogmaya karşı verdiği mücadeleyi anlatır. Size o yazıdan bir bölüm aktarayım:

*“Bilimin dogmaya karşı savaşımı ve nihai zaferi elbette kolay olmadı. Darwin **Türlerin Kökeni**’ni 1859’da yayımladığında gerçekten yer yerinden oynadı... Kamuoyuna yansıyan ilk büyük tartışma 1860 Haziran’ında İngiltere Bilimsel Araştırmalar Derneği’nin Oxford’da düzenlediği toplantıda patlak verdi. 700 kişilik bir dinleyici kitlesi salonu tıklım tıklım doldurmuştu. Darwin yoktu salonda, o böyle toplantılardan, tartışmalardan uzak duran bir kişiliğe sahipti. Salonda evrimi Darwin’in en ateşli savunucularından biri olan tanınmış biyolog Thomas Huxley temsil ediyordu. Yaradılış yanlılarının sözcüsü ise Oxford Piskoposu Samuel Wilberforce idi. Wilberforce, Piskoposluğunun yanı sıra çok büyük bir hatip olarak ün salmıştı.*

“...Piskopos Wilberforce kürsüye çıktı, çok dramatik ve heyecanlı bir konuşma yaptı, evrimi ve Darwin’i yerin dibine batırdı. Sözlerinin sonunda Huxley’i işaret ederek alaycı bir ifadeyle ‘acaba sayın dostumuz ana tarafından mı yoksa baba tarafından mı maymun soyundan geldiğini bize açıklamak lütfunda bulunacaklar mı?’ deyip kürsüden indi. Salon kahkahadan yıkılıyordu.

“Huxley kürsüye çıktı, uzunca bir süre gürlütünün dinmesini bekledi, sonra sözcüklerin üzerine basa basa ünlü cevabına başladı: ‘Aşağılık bir maymunun soyundan mı yoksa doğanın kendisine büyük yetenekler bahsettiği, büyük bir varlığa ve eki gücüne sahip ama bu yeteneklerini ve gücünü yalnızca ciddi bir bilimsel tartışmaya maskaralık karıştırma yolunda kullanan bir insanın soyundan mı gelmiş olmayı seçerdim diye soruluyorsa hiç tereddütsüz cevap veriyorum: Elbette maymunu.’

“Asimov bu tartışmayı anlattıktan sonra şöyle diyor: ‘Tarihte pek az tartışma böylesine ezici bir sonla noktalanmıştır. Boş inançların bilime karşı bu son saldırısı orada ve o anda yenilgiye mahkûm edilmişti... Şimdi tenhalık yerlerde ufak tefek çatışmalar oluyorsa da esas savaş bitmiştir.’

Güney Hoca bunları anlattıktan sonra, yaradılışçıların, ABD’de hâlâ sürüp giden, evrim kuramı karşıtı hareketlerine değinir ve Türkiye’de sürdürülen, aynı doğrultudaki çabalardan da örnekler verir. Ve yazısını şu sözlerle noktalar: “*Akla ister istemez Asimov’un ‘tenhalık yerler’ hakkında söyledikleri geliyor.*” Hoca böyle der ama, bu söyleyiş tarzı bir tereddüdünü de açığa vurur gibidir.

Güney Hoca bu yazıyı yazdığında yıl 1984’tür. Aradan 26 yıl geçti. Hatırlayacaksınız, TÜBİTAK **Bilim ve Teknik** dergisinin 2009 Mart sayısında, 200’üncü doğum yıldönümü dolayısıyla **Darwin**’in kapak konusu yapılması ve evrim kuramını işleyen bir dosyaya yer verilmesi TÜBİTAK üst yönetimince engellenmişti. Bunun duyulması üzerine yükselen tepkiler karşısında, herhâlde işe yanlış zamanda, yanlış yerden başladığı kanısına varılmış olmalı ki, TÜBİTAK’a geri adım attırılmıştı. Ama şimdi Başbakan, gerçekleştirmek istediklerine, kendi îtikadınca doğru zamanda, doğru yerden başladı: ‘Putları kırarak’, ‘haramın kökünü kurutarak’, imamı aile imamı yapıp her aileyi ‘îmâna getirerek’... Başarırsa, gerisi zâten teferruat...

Güney Hoca tereddüdünde haklıymış. Bu “*tenhalık yerlerde*” durum, pek de “*ufak tefek çatışmalarla*” geçirilebilecekmiş gibi gözüküyor. Bilimin işi buralarda zor... Daha da ürkütücü olan, üniversitelerin üzerine çöken sessizlik... Tıpkı Almanya’da Nazizm’in yükselişe geçtiği dönemde Alman üniversitelerinin üzerine çöken sessizlik gibi...

CBT. 28 Ocak 2011